

Lieta C-118/20**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 3. marts

Iesniedzējtiesa:*Verwaltungsgerichtshof* (Austrija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2020. gada 13. februāris

Revīzijas sūdzības iesniedzēja:

JY

Atbildētāja iestāde: *Wiener Landesregierung*

EU 2020/0001-1

Verwaltungsgerichtshof [Augstākā administratīvā tiesa] Ra 2018/01/0159)

2020. gada 13. februāris

Sakarā ar JY revīzijas sūdzību *W* [...] par *Verwaltungsgericht Wien* [Vīnes administratīvā tiesa] [...] 2018. gada 23. janvāra nolēmumu saistībā ar pilsonību (atbildētāja iestāde *Verwaltungsgericht: Wiener Landesregierung* [Vīnes federālās zemes valdība]) *Verwaltungsgerichtshof* [...]

nolēma

saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai (EST) šādus prejudiciālus jautājumus:

1) Vai fiziskas personas situācija, kas, kā revīzijas sūdzības iesniedzēja pamatlietā, ir atteikusies no vienas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonības un līdz ar to no Savienības pilsonības, lai atbilstoši otras dalībvalsts garantijai piešķirt pieprasīto pilsonību iegūtu otras dalībvalsts pilsonību, tādējādi pēc pilsonības piešķiršanas garantijas atsaukšanas viņai zaudējot iespēju atgūt Savienības pilsonību, pēc savas būtības un sekām ietilpst Savienības tiesībās, un tāpēc, atsaucot pilsonības piešķiršanas garantiju, ir jāievēro Savienības tiesības?

Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša:

2) Vai kompetentajām valsts iestādēm, tai skaitā attiecīgi valsts tiesām, pieņemot lēmumu par dalībvalsts pilsonības piešķiršanas garantijas atsaukšanu, ir jāizvērtē, vai garantijas atsaukšana, kas padara neiespējamu Savienības pilsonības atgūšanu, no Savienības tiesību viedokļa atbilst samērīguma principam, ņemot vērā tās ietekmi uz attiecīgās personas situāciju? [oriģ. 2. lpp.]

Pamatojums:

Lietas apstākļi un tiesvedība pamatlietā

- 1 2008. gada 15. decembra vēstulē revīzijas sūdzības iesniedzēja iesniedza pieteikumu Austrijas pilsonības piešķiršanai. Tobrīd viņa bija Igaunijas Republikas pilsoņe un līdz ar to Savienības pilsoņe.
- 2 2014. gada 11. marta lēmumā *Niederösterreichische Landesregierung* [Lejasaustrijas federālās zemes valdība] atbilstoši *Staatsbürgerschaftsgesetz 1985* (turpmāk – “*StbG*”) [1985. gada Austrijas likums par pilsonību] 11a panta 4. punkta 2. apakšpunktam, lasot to kopsakarā ar 20. un 39. pantu, revīzijas sūdzības iesniedzējai garantēja Austrijas pilsonības piešķiršanu gadījumā, ja viņa divu gadu laikā iesniegs apliecinājumu par izslēgšanu no līdzšinējās valsts (Igaunijas Republika) pilsoņu kopuma.
- 3 Revīzijas sūdzības iesniedzēja, kura šajā laikā savu galveno dzīves vietu bija pārcēlusi uz Vīni, noteiktā divu gadu termiņa laikā iesniedza Igaunijas Republikas apstiprinājumu, saskaņā ar kuru atbilstoši Igaunijas Republikas valdības lēmumam viņa ar 2015. gada 27. augustu esot izslēgta no Igaunijas pilsoņu kopuma. Kopš izslēgšanas no Igaunijas pilsoņu kopuma viņa ir bezvalstniece.
- 4 2017. gada 6. jūlija lēmumā Vīnes federālās zemes valdība (turpmāk – “iestāde”), kas šai laikā ir pārņēmusi atbildīgās iestādes funkcijas, saskaņā ar *StbG* 20. panta 2. punktu atsauca Lejasaustrijas federālās zemes valdības 2014. gada 11. marta lēmumu un saskaņā ar *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunktu noraidīja revīzijas sūdzības iesniedzējas pieteikumu piešķirt Austrijas pilsonību.
- 5 Savu lēmumu iestāde pamatoja ar to, ka, ņemot vērā divus smagos administratīvos pārkāpumus, ko revīzijas sūdzības iesniedzēja izdarījusi pēc tam, kad viņa bija saņēmusi garantiju par Austrijas pilsonības piešķiršanu, kā arī astoņus pirms garantijas saņemšanas izdarītos administratīvos pārkāpumus, viņa vairs neatbilstot pilsonības piešķiršanas prasībām saskaņā ar *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunktu.
- 6 Pret šo lēmumu revīzijas sūdzības iesniedzēja iesniedza sūdzību *Verwaltungsgericht Wien* (turpmāk – “*Verwaltungsgericht*”). [oriģ. 3. lpp.]

- 7 *Verwaltungsgericht* [Administratīvā tiesa] *Verwaltungsgerichtshof* apstrīdētajā nolēmumā sūdzību noraidīja kā nepamatotu un paziņoja, ka revīzijas sūdzība *Verwaltungsgerichtshof* neesot pieņemama saskaņā ar *B-VG* [Federālais konstitucionālais likums] 133. panta 4. punktu.
- 8 *Verwaltungsgericht* būtībā savu lēmumu pamatoja ar to, ka garantiju piešķirt Austrijas pilsonību saskaņā ar *StbG* 20. panta 2. punktu esot jāatsauc arī tad, ja atteikuma pamatojums radies tikai pēc tam, kad iesniegts apliecinājums par izslēgšanu no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma, kā tas ir konkrētajā gadījumā, kad nav izpildīts pilsonības piešķiršanas nosacījums atbilstoši *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunktam. Pārbaudot šī pilsonības piešķiršanas nosacījuma izpildi, esot jāņem vērā pilsonības pretendenta vispārējā rīcība, it īpaši viņa izdarītie likumpārkāpumi. Svarīgākais esot, vai šajā gadījumā runa ir par likumpārkāpumiem, kas ļauj izdarīt pamatotu secinājumu, ka pilsonības pretendents arī nākotnē pārkāps būtiskas tiesību normas, kas ir pieņemtas aizsardzībai pret apdraudējumiem dzīvībai, veselībai, drošībai, sabiedriskajam mieram un kārtībai, vai citām *ECPAK* 8. panta 2. punktā minētajām tiesībām.
- 9 Laika posmā pēc tam, kad izsniegta garantija piešķirt Austrijas pilsonību, revīzijas sūdzības iesniedzēja, pirmkārt, esot sodīta pēc *Kraftfahrgesetz 1967* [1967. gada Austrijas transportlīdzekļu likums] 134. panta, lasot to kopsakarā ar, 36. panta e) apakšpunktu par to, ka transporta līdzeklī nav piestiprināta noteikumiem atbilstoša tehniskās apskates zīme – pārkāpums, kura rezultātā, apdraudot ceļu satiksmes drošības pasākumu īstenošanu, ir traucēta transportlīdzekļu un ceļu policijas noteikumu piemērošana. Otrkārt, viņa esot vadījusi transporta līdzekli alkohola reibuma stāvoklī. Šāda rīcība īpaši nopietni apdraudot citu satiksmes dalībnieku drošību un esot jāvērtē kā “atbildību pastiprinošs apstāklis”. Šie abi administratīvie pārkāpumi, aplūkojot tos kopsakarā ar astoņiem administratīvajiem pārkāpumiem, kas tika izdarīti laikā no 2007. gada līdz 2013. gadam, liedzot prognozēt labu uzvedību nākotnē. Ņemot vērā revīzijas sūdzības iesniedzējas vispārējo rīcību [orig. 4. lpp.], viņas ilgstošā uzturēšanās Austrijā un profesionālā un personīgā integrācija nevar būt par pamatu tam, lai varētu sniegt pozitīvu nākotnes prognozi *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunkta izpratnē.

EST spriedums, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, neesot piemērojams, jo revīzijas sūdzības iesniedzēja lēmuma pieņemšanas brīdī jau esot bijusi bezvalstniece un tādējādi vairs neesot bijusi Savienības pilsoņe.

Visbeidzot esot arī izdarīti “smagi pārkāpumi”, tādēļ Konvencijas par bezvalstniecības samazināšanu kontekstā atsaukt garantiju un noraidīt pieteikumu pilsonības piešķiršanai esot samērīga rīcība.

Tādējādi esot bijis pamats atsaukt garantiju par Austrijas pilsonības piešķiršanu saskaņā ar *StbG* 20. panta 2. punktu.

- 10 Par šo nolēmumu *Verwaltungsgerichtshof* ir iesniegta šī revīzijas sūdzība. *Verwaltungsgerichtshof* ierosinātajā pirmstiesas procedūrā iestāde nav iesniegusi atbildes rakstu par revīzijas sūdzību.

Būtiskākās Savienības tiesību normas:

- 11 Līgums par Eiropas Savienības darbību (LESD) izvilkuma veidā ir izteikts šādi:

“OTRĀ DAĻA

DISKRIMINĀCIJAS AIZLIEGUMS UN SAVIENĪBAS PILSONĪBA

[..]

20. pants

(bijušais EKL 17. pants)

1. Ar šo ir izveidota Savienības pilsonība. Ikvienu personu, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis. Savienības pilsonība papildina, nevis aizstāj valsts pilsonību.

2. Savienības pilsoņiem ir ar Līgumiem piešķirtās tiesības un ar tiem uzliktie pienākumi. Tiem, cita starpā, ir:

a) tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā;

[..] **[oriģ. 5. lpp.]**

c) tiesības tās trešās valsts teritorijā, kurā nav pārstāvēta dalībvalsts, kuras pilsoņi viņi ir, uz jebkuras dalībvalsts diplomātisko un konsulāro iestāžu aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts pilsoņiem;

[..].”

Būtiskākās valsts tiesību normas

- 12 1985. gada Austrijas likums par pilsonību (*StbG*), (*BGBI. Nr. 311*), šeit atbilstīgajā redakcijā (*BGBI. I Nr. 136/2013*) izvilkuma veidā ir izteikts šādi:

“Piešķiršana

§ 10. (1) Ja vien šajā federālajā likumā nav noteikts citādi, pilsonību ārvalstniekam var piešķirt tikai,

6. ja viņa līdzšinējā rīcība apliecina to, ka viņš attiecībā uz valsti ir noskaņots labvēlīgi un nerada apdraudējumu sabiedriskajam mieram, kārtībai un

drošībai vai citām ECPAK 8. panta 2. punktā minētajām sabiedriskajām interesēm;

[..]

(3) Pilsonību ārvalstniekam, kuram ir citas valsts pilsonība, nevar piešķirt, ja viņš

1. neveic darbības, kas nepieciešamas, lai izstātos no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma, lai gan tās viņam ir iespējamās veikt un ir samērīgas vai

[..].

§ 20. (1) Garantiju par pilsonības piešķiršanu ārvalstniekam sākotnēji jāizsniedz gadījumā, ja viņš divu gadu laikā iesniedz apliecinājumu par izslēgšanu no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma, ja

1. viņš nav bezvalstnieks;

2. [..] un [orig. 6. lpp.]

3. garantija viņam darītu iespējamu vai atvieglotu izstāšanos no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma.

(2) Garantija ir jāatsauc, ja ārvalstnieks vairs neizpilda kaut vai tikai vienu pilsonības piešķiršanai nepieciešamo nosacījumu, izņemot 10. panta 1. punkta 7. apakšpunktā minēto [šajā gadījumā nav būtisks].

(3) Valsts pilsonību, par kuras piešķiršanu ir izsniegta garantija, ir jāpiešķir, tiklīdz ārvalstnieks

1. ir izslēgts no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma vai

2. iesniedz apliecinājumu, ka darbības, kas nepieciešamas, lai izstātos no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma, viņam nav bijušas iespējamās vai samērīgas.

[..]

[..]”

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

13 *Verwaltungsgerichtshof* LESD 267. panta izpratnē ir tiesa, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt.

14 *Verwaltungsgerichtshof* ieskatā, lemjot par tiesas vērtējumam nodoto revīzijas lietu, attiecībā uz šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu minētajiem un

turpinājumā izskaidrotajiem jautājumiem, ir jāņem vērā Savienības tiesību interpretācija.

Paskaidrojumi par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 15 Austrijas pilsonības tiesību pamatā tostarp ir uzskats, ka iespēju robežās nav pieļaujamas vairākas pilsonības. Šī mērķa sasniegšanai kalpo *StbG* 10. panta 3. punkta 1. apakšpunkts, saskaņā ar kuru ārvalstniekam, kuram ir ārvalsts pilsonība **[oriģ. 7. lpp.]**, nevar tikt piešķirta Austrijas pilsonība, ja viņš nav veicis nepieciešamās darbības, lai izstātos no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma, lai gan tās viņam ir bijušas iespējamās un samērīgas. Lai izvairītos no bezvalstniecības, dažādās ārvalstu tiesību sistēmās sākotnēji nav pieļauta izstāšanās no šīs valsts pilsoņu kopuma. No otras puses, tās iesākumā nepieprasa, lai būtu piešķirta citas valsts (šajā gadījumā Austrijas) pilsonība, bet uzskata, ka atsevišķos gadījumos pietiek jau ar garantiju, ka tā tiks piešķirta. Lai arī šādos gadījumos nodrošinātu iespēju izstāties valsts pilsoņu kopuma, *StbG* 20. pants paredz pilsonības piešķiršanas garantiju [..].
- 16 Šī lieta ir īpaša ar to, ka revīzijas sūdzības iesniedzēja pēc tam, kad viņa bija saņēmusi garantiju par Austrijas pilsonības piešķiršanu, atteicās no Igaunijas pilsonības un tādējādi arī no Savienības pilsonības, un garantija vēlāk tika atsaukta.
- 17 Pilsonības piešķiršanas garantija saskaņā ar *StbG* 20. panta 1. punktu paredz, ka ārvalstnieks ir izpildījis visus pilsonības piešķiršanas nosacījumus, izņemot prasību divu gadu laikā izstāties no līdzšinējās valsts pilsoņu kopuma. Tādējādi tā nodrošina likumīgās tiesības uz pilsonības piešķiršanu, vairs tikai uzrādot apliecinājumu par izstāšanos no ārvalsts pilsoņu kopuma [..]. Tomēr saskaņā ar *StbG* 20. panta 2. punktu, neraugoties uz pastāvošajām nosacīti garantētajām tiesībām uz pilsonības piešķiršanu, garantija ir jāatsauc, ja ārvalstnieks vairs neizpilda kaut vai tikai vienu pilsonības piešķiršanai nepieciešamo nosacījumu [..].
- 18 Saskaņā ar *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunktu atbilstoši *Verwaltungsgerichtshof* pastāvīgajai judikatūrai ir jāņem vērā pilsonības pretendenta vispārējā rīcība, it īpaši arī viņa izdarītie likumpārkāpumi. Svarīgākais ir, vai šajā gadījumā runa ir par likumpārkāpumiem, kas ļauj izdarīt pamatotu secinājumu **[oriģ. 8. lpp.]**, ka pilsonības pretendents arī nākotnē pārkāps būtiskas tiesību normas, kas ir pieņemtas aizsardzībai pret apdraudējumiem dzīvībai, veselībai, drošībai, sabiedriskajam mieram un kārtībai, vai citām ECPAK 8. panta 2. punktā minētajām tiesībām. Šādu nodarījumu veids, smagums un biežums parāda attiecīgās personas, jebkurā gadījumā nelabvēlīgo, attieksmi pret likumiem, kas pieņemti, lai novērstu šādus apdraudējumus [..].

- 19 [...] [*Verfassungsgerichtshof* [Austrijas Konstitucionālās tiesas] judikatūras izklāsts]
- 20 Nepiestiprinot transporta līdzeklim noteikumiem atbilstošu tehniskās apskates zīmi, ir nodarīts nopietns pārkāpums pret aizsardzības normām, kuru uzdevums ir nodrošināt satiksmes kārtību un drošību un kura rezultātā, apdraudot ceļu satiksmes drošības pasākumu īstenošanu, ir traucēta transportlīdzekļu un ceļu policijas noteikumu piemērošana [...].
- 21 Tāpat saskaņā ar *Verwaltungsgerichtshof* judikatūru transporta līdzekļa vadīšanu alkohola reibumā var uzskatīt par tik smagu ceļu satiksmes kārtībai un drošībai pieņemto normu pārkāpumu, ka neatkarīgi no alkohola reibuma pakāpes ar to vien jau var pamatot, ka nav izpildīts pilsonības piešķiršanas nosacījums atbilstoši *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunktam [...]. **[oriģ. 9. lpp.]**
- 22 Nav apstrīdama *Verwaltungsgericht* veiktā apdraudējuma prognoze, it īpaši ņemot vērā administratīvos pārkāpumus, kas šajā konkrētajā gadījumā izdarīti pēc tam, kad saņemta garantija par pilsonības piešķiršanu, kā arī administratīvos pārkāpumus, kas izdarīti jau pirms tam. Šajā ziņā jāņem vērā, ka pilsonības piešķiršana ir uzskatāma par kulminācijas punktu ārvalstnieka (veiksmīgai) integrācijai Austrijā [...]. Revīzijas sūdzības iesniedzēja savā revīzijas sūdzībā neko nevar iebilst pret konkrētās lietas novērtējumu. Tādējādi jāpiekrīt, ka saskaņā ar valsts tiesībām atbilstoši *StbG* 10. panta 1. punkta 6. apakšpunktam pamatoti ir atsaukta pilsonības piešķiršanas garantija un noraidīts pieteikums Austrijas pilsonības piešķiršanai.

Attiecībā uz pirmo jautājumu

- 23 Rezumējot – saskaņā ar revīzijas sūdzības iesniedzējas juridisko vērtējumu, Austrijas pilsonības piešķiršanas garantijas atsaukšana, kas notikusi pēc tam, kad iesniegts apliecinājums par izslēgšanu no Igaunijas valsts pilsoņu kopuma atbilstoši *StbG* 20. panta 2. punktam, pēc savas būtības un sekām ietilpstot Savienības tiesībās, jo tādējādi tiek atņemtas nosacīti garantētās likumīgās tiesības atgūt Savienības pilsonību. Atbilstoši EST spriedumam, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, šāda atsaukšana varot notikt pēc tam, kad veikta samērīguma pārbaude attiecībā uz sekām, kas iestājas, tādējādi zaudējot nosacīti garantētās likumīgās tiesības atgūt Savienības pilsonību. Ne iestāde, ne administratīvā tiesa šo pienākumu neesot izpildījušas.
- 24 Tieši pretēji, *Verwaltungsgericht* ir noraidījusi iespēju piemērot EST spriedumu lietā *Rottmann*, C-135/08, jo šī nolēmuma priekšmets esot Savienības pilsonības zaudēšana, kurpretī revīzijas sūdzības iesniedzēja brīdī, kad tika pieņemts lēmums atsaukt garantiju, vairs neesot bijusi Savienības pilsoņe. **[oriģ. 10. lpp.]**
- 25 Atbilstoši EST pastāvīgajai judikatūrai “valsts pilsonības iegūšanas un zaudēšanas nosacījumu noteikšana saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ietilpst dalībvalstu ekskluzīvā kompetencē”. Tomēr, “pat ja kāds jautājums ietilpst dalībvalstu

- kompetencē, gadījumos, kad piemērojamas Savienības tiesības, attiecīgajām valsts tiesību normām ir tās jāievēro” (šajā nozīmē skat. EST spriedumu, 2019. gada 12. marts, *Tjebbes* u.c., C-221/17, EU:C:2019:189, 30. punkts, ar norādi uz EST spriedumu, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, 39. un 41. punkts un tajos norādītās atsauces).
- 26 “Tomēr LESD 20. pantā jebkurai personai, kurai ir dalībvalsts pilsonība, ir piešķirts Savienības pilsoņa statuss, kas saskaņā ar [EST] pastāvīgo judikatūru var būt dalībvalstu valstspiederīgo pamatstatuss. Tādējādi tādu Savienības pilsoņu situācija, kuriem [...] ir tikai vienas dalībvalsts pilsonība un kuriem, zaudējot šo pilsonību, zūd arī LESD 20. pantā piešķirtais statuss, kā arī ar to saistītās tiesības, pēc savas būtības un sekām ietilpst Savienības tiesībās. Tādējādi, īstenojot savu kompetenci pilsonības jautājumos, dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesības” (skat. EST spriedums, 2019. gada 12. marts, *Tjebbes* u.c., C-221/17, EU:C:2019:189, 31., 32. punkts ar norādi uz EST spriedumu, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, 42. un 45. punkts un tajos norādītās atsauces).
- 27 EST to ir atzinusi attiecībā uz Savienības pilsonības zaudēšanu, konkrētajā gadījumā saistībā ar naturalizācijas kārtībā iegūtas dalībvalsts pilsonības zaudēšanu, atsaucot naturalizāciju (atņemšana) (skat. EST spriedumu, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104), kā arī attiecībā uz dalībvalsts pilsonības zaudēšanu *ex lege* (skat. EST spriedumu, 2019. gada 12. marts, *Tjebbes* u.c., C-221/17, EU:C:2019:189) personām, kurām nav arī kādas citas dalībvalsts pilsonības. Atbilstoši šai EST judikatūrai LESD 20. pants neaizliedz dalībvalsts pilsonības zaudēšanu, atsaucot naturalizāciju, ja tā tikusi panākta ar viltu, vai ja tā zaudēta saskaņā ar dalībvalsts **[oriģ. 11. lpp.]** tiesību aktiem, ja valsts iestādes vai attiecīgi valsts tiesas no Savienības tiesību aspekta ir veikušas pārbaudi par to seku atbilstību samērīguma principam, ko šī zaudēšana rada attiecīgās personas un, iespējams, viņas ģimenes locekļu situācijai.
- 28 Šajā gadījumā iestāde, pamatojoties uz revīzijas sūdzības iesniedzējas pieteikumu Austrijas pilsonības piešķiršanai, sākotnēji viņai šo piešķiršanu garantēja saskaņā ar *StbG* 20. panta 1. punktu ar nosacījumu, ka viņa divu gadu laikā uzrādīs apliecinājumu par izslēgšanu no Igaunijas valsts pilsoņu kopuma.
- 29 Līdz ar šo garantiju revīzijas sūdzības iesniedzēja ieguva likumīgas tiesības uz pilsonības piešķiršanu ar vienīgo nosacījumu noteiktajā termiņā uzrādīt apliecinājumu par izstāšanos no Igaunijas valsts pilsoņu kopuma [...].
- 30 Balstoties uz garantiju, revīzijas sūdzības iesniedzēja, kurai nebija citas dalībvalsts pilsonības, brīvprātīgi atteicās no Igaunijas pilsonības. Tādējādi viņa brīvprātīgi atteicās no Savienības pilsonības, lai, pamatojoties uz garantiju, pēc tam, kad uzrādīts apliecinājums par izstāšanos, saņemtu Austrijas pilsonību un tādējādi atgūtu Savienības pilsonību.
- 31 [...] [lieka rindkopa]

- 32 *Verwaltungsgericht* nolēmuma pārbaudei *Verwaltungsgerichtshof* vienmēr noteicoša ir faktiskā un tiesiskā situācija apstrīdētā nolēmuma pieņemšanas brīdī [...] **[oriģ. 12. lpp.]** [...]. Tādēļ *Verwaltungsgerichtshof* ir pamats uzskatīt, ka revīzijas sūdzības iesniedzēja noteicošajā garantijas atsaukšanas brīdī nebija Savienības pilsoņe.
- 33 Tādējādi tiesvedības īpatnība ir tā, ka revīzijas sūdzības iesniedzēja atsaukšanas brīdī vairs nebija Savienības pilsoņe. Līdz ar to atšķirībā no minētās EST judikatūras lietās *Rottmann*, C-135/08, un *Tjebbes* u.c., C-221/17, šis tiesvedības pamatā esošais nolēmums nav saistīts ar Savienības pilsonības zaudēšanu. Turklāt līdz ar garantijas atsaukšanu, kā arī atteikumu viņas pieteikumam piešķirt Austrijas pilsonību, revīzijas sūdzības iesniedzēja zaudēja nosacīti garantētās tiesības atgūt Savienības pilsonību, no kuras viņa jau pirms tam bija brīvprātīgi atteikusies.
- 34 Jautājums ir par to, vai arī šī situācija pēc savas būtības un sekām ietilpst Savienības tiesībās, un iestādei, pieņemot šāda veida nolēmumu, ir jāievēro Savienības tiesības, lai gan revīzijas sūdzības iesniedzēja šeit būtiskajā nolēmuma pieņemšanas brīdī līdz ar garantijas atsaukšanu vairs nebija Savienības pilsoņe, un šis tiesvedības pamatā esošais nolēmums ir saistīts nevis ar Savienības pilsonības zaudēšanu, bet ar to, ka ir atņemtas nosacīti garantētās tiesības atgūt Savienības pilsonību, no kuras revīzijas sūdzības iesniedzēja jau pirms tam bija brīvprātīgi atteikusies.
- 35 Saistībā ar Savienības tiesību piemērošanu EST par būtisku uzskata faktu, ka Savienības pilsoņiem “zūd arī LESD 20. pantā piešķirtais statuss, kā arī ar to saistītās tiesības” (skat. EST spriedumu, 2019. gada 12. marts, *Tjebbes* u.c., C-221/17, EU:C:2019:189, 32. punkts). Kā ģenerāladvokāts cita starpā ir rezumējis lietā *Tjebbes* u.c., šeit runa bija par “situāciju, kurā bija iespējams zaudēt šo statusu” vai par Savienības pilsonības zaudēšanu (skat. secinājumus, 2018. gada 12. jūlijs, *Tjebbes* u.c., C-221/17, 28. un 44. punkts). Pastāvīgās judikatūras atziņa ir tāda, ka “Savienības pilsoņa statuss ir paredzēts kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss” (skat. EST spriedumu, 2019. gada 13. jūnijs, C-22/18, *TopFit* un *Biffi*, ECLI:EU:C:2019:497, 28. punkts). **[oriģ. 13. lpp.]**
- 36 Turklāt EST ir precizējusi: “Atruna, ka jāievēro Savienības tiesības, nebūt nav pretrunā Tiesas jau atzītajam [...] starptautisko tiesību principam, saskaņā ar kuru noteikt pilsonības iegūšanas un zaudēšanas nosacījumus ir dalībvalstu kompetencē, bet gan nosaka principu, saskaņā ar kuru attiecībā uz Savienības pilsoņiem šīs kompetences īstenošana, ciktāl tā skar Savienības tiesību sistēmā piešķirtās un aizsargātās tiesības, kā tas it īpaši ir tāda lēmuma par naturalizācijas kārtībā iegūtas pilsonības atņemšanu kā pamata lietā esošais gadījumā, ir pakļauta pārbaudei tiesā attiecībā uz Savienības tiesībām” (skat. EST spriedumu, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, 48. punkts). Tādējādi EST ir uzsvērusi, ka Savienības tiesības ir jāievēro “attiecībā uz Savienības pilsoņiem”.

- 37 [...] [lieks]. Šeit būtiskajā brīdī, kad tika pieņemts nolēmums par garantijas atsaukšanu, revīzijas sūdzības iesniedzēja vairs nebija Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgā, un tādējādi viņa nebija arī Savienības pilsoņe. *Verwaltungsgerichtshof* ieskatā tas ir arguments par labu tam, ka šī situācija, kā šajā gadījumā to uzskata arī *Verwaltungsgericht*, neietilpst Savienības tiesībās.

Attiecībā uz otro jautājumu

- 38 Ja EST atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, *Verwaltungsgerichtshof* uzdod jautājumu arī par to, vai tas nozīmē, ka kompetentajām valsts iestādēm un tiesām, pieņemot šo lēmumu, ir jāizvērtē, vai garantijas atsaukšana, kas padara neiespējamu Savienības pilsonības atgūšanu, no Savienības tiesību viedokļa atbilst samērīguma principam, ņemot vērā tās ietekmi uz attiecīgās personas situāciju.
- 39 Saistībā ar vienas dalībvalsts pilsonības zaudēšanu, kā rezultātā tiek zaudēts arī Savienības pilsoņa statuss, EST savā judikatūrā pieprasa **[oriģ. 14. lpp.]** (skat. EST spriedumu, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104; EST spriedumu, 2019. gada 12. marts, *Tjebbes u.c.*, C-221/17, EU:C:2019:189), lai tiktu veikta atbilstoša samērīguma pārbaude. Atbilstoši šai judikatūrai šāds vērtējums nozīmē, ka ir jāizvērtē attiecīgās personas, kā arī tās ģimenes konkrētā situācija, lai noteiktu, vai zaudēšana rada sekas, kas – salīdzinājumā ar valsts tiesību aktos paredzēto mērķi – nesamērīgi ietekmē tās ģimenes un profesionālās dzīves normālu attīstību Savienības tiesību aspektā. Šādas sekas nevar būt hipotētiskas vai iespējamās (spriedums lietā *Tjebbes u.c.*, C-221/17, EU:C:2019:189, 44. punkts).
- 40 Tā kā EST valsts iestādēm un tiesām ir uzlikusi par pienākumu ievērot Savienības tiesības arī attiecībā uz tādu nolēmumu, kā pamatlietā, *Verwaltungsgerichtshof* arī uzskata, ka ir jāveic augstāk minētā samērīguma pārbaude Savienības tiesību aspektā.
- 41 Šajā sakarā *Verwaltungsgerichtshof* jautā, vai Savienības tiesību aspektā samērīgumam noteicoši var būt vienīgi tas, ka fiziska persona ir atteikusies no Savienības pilsonības un tādējādi izzūd dalībvalsts “īpašās solidaritātes un lojalitātes attiecības ar saviem pilsoņiem, kā arī pilsonības saiknes pamatā esošo tiesību un pienākumu savstarpējība” (skat. EST spriedumu, 2019. gada 12. marts, *Tjebbes u.c.*, EU:C:2019:189, 33. punkts).

Nozīmīgums šajā tiesvedībā

- 42 [...] [lieks]
- 43 Jāatzīst, ka *Verwaltungsgericht* ir pārbaudījusi atsaukuma samērīgumu attiecībā uz revīzijas sūdzības iesniedzējas bezvalstniecību **[oriģ. 15. lpp.]** Konvencijas par bezvalstniecības samazināšanu kontekstā un, ņemot vērā revīzijas sūdzības iesniedzējas izdarītos pārkāpumus, atzinusi tā samērīgumu. Tomēr

Verwaltungsgericht Savienības tiesību aspektā nav veikusi to seku samērīguma pārbaudi, ko garantijas atsaukšana rada attiecīgās personas un, iespējams, viņas ģimenes locekļu situācijai, jo tā noliedz minētās EST judikatūras piemērojamību.

- 44 Tādēļ *Verwaltungsgerichtshof* izskatāmajā revīzijas tiesvedībā atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem ir juridiski nozīmīgas.

Secinājums

- 45 Tā kā Savienības tiesību piemērošana un to interpretācija nav tik acīmredzama, lai nepastāvētu nekādas pamatotas šaubas (skat. EST spriedumu, 1982. gada 6. oktobris, *Srl C.I.L.F.I.T. u.c.*, C-283/81, EU:C:1982:335), saskaņā ar LESD 267. pantu tiek uzdoti lūguma sniegt prejudiciālu nolēmuma iesākumā minētie jautājumi.

Vīne, 2020. gada 13. februāris

DARBA VERSIJS